

Školní vzdělávací program pro přípravný stupeň základní školy speciální

**Základní škola speciální,
Ostrava – Slezská Ostrava,
příspěvková organizace**

Základní škola speciální,
Ostrava - Slezská Ostrava,
příspěvková organizace
www.zs-tesinska.cz

Název ŠVP: Školní vzdělávací program přípravného stupně ZŠ speciální - příloha k ŠVP pro žáky vzdělávané v ZŠ speciální - díl I., díl II.

Adresa školy: Ostrava – Slezská Ostrava, Těšínská 98, PSČ 710 00

Jméno ředitele: Mgr. Josef Hartoš

Kontakty: tel.: 596 238 035, SPC tel.: 596 238 036

e-mail: ps-jeseninova@volny.cz

www.zs-tesinska.cz

IČO: 00601977

Zřizovatel: Krajský úřad Moravskoslezského kraje
odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Adresa zřizovatele: 28. října 117, Ostrava, 728 00

Kontakty: tel.: 595 622 111

Platnost dokumentu: 1. 9. 2022

Motivační název: Pro lidi není obtížné přijmout nové myšlenky,
ale zapomenout na staré.

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Obsah

1	3
2	3
2.1	3
2.2	4
2.3	4
2.4	5
2.5	5
2.6	6
2.7	6
2.8	6
2.9	7
3	8
4	8
4.1	8
4.2	9
4.3	9
4.4	10
4.5	10
5	12
5.1	12
5.2	13
5.3	14
5.4	14
6	15
6.1	15
6.2	16
6.3	17
6.4	18
6.5	19
7	20
7.1	20
7.2	20
7.3	20

1 Charakteristika přípravného stupně základní školy speciální

ŠVP pro přípravný stupeň vychází z RVP pro předškolní vzdělávání, je však zaměřen na výchovu a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Přípravný stupeň základní školy speciální (PS ZŠS) je součástí základní školy speciální, má diagnostický charakter a tvoří přípravnou etapu před zahájením povinné školní docházky.
- Vzdělávacím cílem přípravného stupně je poskytování komplexní speciálně pedagogické péče dětem se středně těžkým až hlubokým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo autismem a rozvíjení celé osobnosti dítěte, důsledné uplatňování individuálního přístupu ke každému dítěti
- Do PS ZŠS lze zařadit dítě od 5 let, pokud tohoto věku dosáhne v daném školním roce a až do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku.
- O zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení.
- Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální trvá nejvýše 3 školní roky.
- Časový plán vzdělávání zahrnuje 20 hodin týdně, což znamená 4 hodiny denně.
- Dítěti, které bylo zařazeno do přípravného stupně základní školy speciální, se na konci prvního a druhého pololetí vydává osvědčení se slovním hodnocením. Hodnocení dítěte probíhá formou širšího slovního hodnocení, které je formulováno ve smyslu pozitivní motivace a podpory osobnosti dítěte.
- Po ukončení docházky do PS ZŠS jsou děti zařazovány do nejvhodnější formy vzdělávání, vždy na základě vyšetření a doporučení školského poradenského zařízení a na základě rozhodnutí zákonných zástupců.
- Třída přípravného stupně základní školy speciální má nejméně 4 a nejvýše 6 dětí.
- Ve třídě působí třídní učitel a dle potřeby asistent/ti pedagoga nebo druhý pedagog.
- Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální je poskytováno bezplatně.
- V případě mimořádných situací se forma výuky přizpůsobuje aktuálním nařízením zřizovatele, vlády ČR a MŠMT.

2 Podmínky vzdělávání

2.1 Věcné podmínky

- Třída přípravného stupně základní školy speciální je v budově školy.
- Je vybavena školním nábytkem, hračkami a pomůckami, které vyhovují hygienickým požadavkům, počtu, věku a potřebám dětí i činností, které zde probíhají.

- Vybavení učebními pomůckami, hračkami, rehabilitačními, kompenzačními pomůckami a materiálem pro vzdělávání je vyhovující, průběžně je doplňováno a obnovováno.
- Třída má prostor pro práci u stolů, spontánní hru, relaxaci a odpočinek. Hračky a pomůcky, především v prostoru pro hru, jsou z větší části umístěny tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Děti znají pravidla pro jejich úklid a organizaci a jsou k tomuto důsledně vedeny.
- Kromě samotné třídy přípravného stupně se k činnostem využívají ostatní prostory školy, jako tělocvična, relaxační místnost, kuchyňka apod. Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy týkající se např. čistoty, teploty, osvětlení apod.
- Školu obklopuje školní zahrada a hřiště.
- V budově je k dispozici výtah, kterým se žáci mohou dopravit do pater.
- K dispozici je bezbariérové sociální zařízení a sprcha.

2.2 Životospráva

- Děti se mohou stravovat ve školní jídelně s vlastní kuchyní, která se nachází v přízemí budovy školy. Mohou odebírat dopolední přesnídávku, oběd a odpolední svačinu. Poskytovaná strava je vyvážená a plnohodnotná a respektuje i případné dietní omezení žáků. Je dodržován pravidelný pitný režim, a dbáno na jeho dodržování.
- Děti pobývají pravidelně venku, s ohledem na aktuální kvalitu ovzduší.

2.3 Psychosociální podmínky

- Činnosti pedagogických pracovníků jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.
- Pedagogičtí pracovníci respektují individuální potřeby, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojení.
- Podporují aktivní spoluúčast a samostatnost dětí při hře a plnění všech ostatních výchovně vzdělávacích aktivit.
- Naslouchají dětem a učí je vzájemně komunikovat.
- Jsou uznalí, dostatečně oceňují výkony dítěte.
- Snaží se o rozvíjení a podporu vzájemné důvěry, tolerance, ohleduplnosti, zdvořilosti mezi dětmi i dospělými.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení.

2.4 Organizace dne

- Režim dne v PS ZŠS má svá specifika a odlišuje se od klasické výuky na ZŠS. Neřídí se klasickým dělením na vyučovací hodiny a přestávky.
- Průběh vzdělávání je stanoven s ohledem na psychohygienické potřeby dětí a umožňuje střídání řízené činnosti s odpočinkem, respektuje aktuální potřeby dětí.
- Děti mají v průběhu dne dostatek prostoru na hru, její dodkončení, popř. možnost ji dokončit později.
- Časový plán vzdělávání zahrnuje 20 hodin týdně, což znamená 4 hodiny denně.
- Vzdělávání probíhá v blocích a každý je rozdělen na menší jednotky.

Režim dne

7,50 - 8,15	příchod do třídy, hygiena, příprava na činnosti
8,15 - 9,25	řízená činnost, individuální a skupinové činnosti
9,25 - 9,35	hygiena, příprava na svačinu
9,35 - 9,55	svačina
9,55 - 10,05	hygiena
10,05 - 11,20	pracovní, hudební a pohybové činnosti zájmové činnosti řízené i volné pobyt venku
11,20 - 11,30	hygiena, příprava na oběd

2.5 Řízení školy

- Pedagogové působící v přípravném stupni jsou zaměstnanci základní školy.
- Jsou jasně vymezeny povinnosti, úkoly a pravomoci všech pracovníků. Snahou ředitele školy je vytvářet důvěrné a tolerantní prostředí, kde je všem zaměstnancům ponechán dostatek pravomocí, a kde je respektován jejich názor.
- Pedagogičtí pracovníci v přípravném stupni pracují jako tým, ke spolupráci zvou rodiče, kterým současně poskytují poradenství.
- Vnitřní informační systém je založen na osobním a telefonickém jednání, účasti na poradách, informacích na nástěnkách.
- Vnější informační systém je zabezpečován prezentací přípravného stupně speciální základní školy:
  - Schůzky, konzultace s rodiči
  - Webové stránky
  - Den otevřených dveří
  - Vystoupení dětí
  - Výstava dětských prací

2.6 Personální a pedagogické zajištění

- Za výchovně vzdělávací činnost a bezpečnost dětí a pedagogů ve třídě PS ZŠS zodpovídá ředitel základní školy a pověřený zástupce ředitele.
- Výchovně vzdělávací činnost zabezpečují pedagogičtí pracovníci.
- Pedagogové jsou zaměstnanci základní školy.
- Ve třídě působí třídní učitel s odpovídajícím vzděláním a dle potřeby asistent/ti pedagoga nebo druhý pedagog.
- Pedagogičtí pracovníci přípravného stupně základní školy speciální plní rámcové cíle, které se promítají do dílčích cílů v oblasti výchovy a vzdělávání.

2.7 Spolupráce se zákonnými zástupci

- Spolupráce se zákonnými zástupci funguje na základě partnerství. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených informacích.
- Zákonní zástupci jsou seznamováni s náplní školního vzdělávacího programu, dle možností se podílí na společném postupu při výchově a vzdělávání.
- Pedagog/škola pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí poradenství dle svých možností.
- Pravidelně jsou informováni o individuálních pokrocích v rozvoji i učení jejich dítěte.
- Na konci prvního a druhého pololetí děti dostávají osvědčení se slovním hodnocením.

2.8 Speciálně pedagogické podmínky ke vzdělávání:

- Práce je individuální i skupinová.
- Důležitým úkolem je prohlubování koncentrace pozornosti dětí a schopnosti pracovat podle pokynů.
- Denní režim a zařazení výchovně vzdělávacích bloků respektuje individuální potřeby dětí a jejich vývojové zvláštnosti. Dětem zajišťujeme dostatek prostoru k uvolnění a relaxaci.
- Do činností jsou zařazena hygienická procesuální schémata.
- Vzdělávání je zaměřeno na speciálně pedagogické metody, formy práce a postupy (strukturované učení, TEACCH program, bazální stimulace, alternativní komunikace, znaková řeč, zraková stimulace, vizualizace, globální čtení, ranní kruh), komunikační dovednosti jsou podporovány obrázkovým systémem, znakem do jazyka a Výměnným obrázkovým komunikačním systémem (VOKS).
- V dostatečné míře je uplatňováno situační učení a spontánní sociální učení.
- Využívány jsou nejmodernější didaktické a ITC pomůcky (interaktivní tabule, tablety, robotické pomůcky, Sweetbox, atd.), které jsou pravidelně doplňovány a obnovovány.
- Děti jsou neustále motivovány k pokrokům pochvalou, motivační kartou, odměnou.

- Zařazujeme přímý nácvik jednoduchých dovedností. Velký důraz je kladen na rozvoj samostatnosti a soběstačnosti.
- Velký důraz klademe na rozvíjení vztahů k ostatním dětem, lidem, ale i uvědomění si vlastní osoby
- Ve vztahu k druhu a stupni postižení nelze striktně stanovit, co by mělo dítě v určitém věkovém období znát, zvládat či umět. Proto třídní učitelka vypracovává každému dítěti portfolio nebo individuálně vzdělávací plán (na základě doporučení ŠPZ), ve kterém je stanoveno, co by mělo dítě získat a čeho chceme u dětí dosáhnout. Tento je pak 2x ročně vyhodnocen.

2.9 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

- Na začátku školního roku jsou děti seznámeny s řádem školy a poučeny o bezpečném chování. Poučování a připomínání BOZ probíhá nadále i během celého školního roku a je zaznamenáváno do třídní knihy.
- Školní řád a Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí a pedagogů upravují podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Zaměřují se na prevenci sociálně patologických jevů a na nebezpečí diskriminace, nepřátelství nebo násilí.
- Sleduje se vhodná struktura činností a skladba zaměstnání, zdravé prostředí užívaných prostor (vlastní nově vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, atd.)
- Je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, dodržován pitný režim.
- Pedagogičtí pracovníci jsou pravidelně proškolení k poskytnutí první pomoci. V blízkosti třídy přípravného stupně je k dispozici volně přístupná lékárnička. Na škole je k dispozici zdravotník školy.
- Učitelé předávají děti rodičům nebo vychovatelům.
- Pedagog do výchovně vzdělávacích bloků zařazuje aktivity v souladu s minimálně preventivním programem, který je metodikem prevence zpracován pro každý školní rok.

3 Organizace vzdělávání - podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělání

- Do přípravného stupně mohou být zařazovány děti, které v daném školním roce dosáhnou 5 let věku.
- Do přípravného stupně základní školy speciální jsou přijímány děti se středně těžkým až hlubokým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami nebo s autismem.
- Děti mohou přípravný stupeň navštěvovat nejdéle tři roky.
- O zařazení dítěte rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonných zástupců a písemného doporučení školského poradenského zařízení. V případě řádného zápisu do školy je rozhodnutí o přijetí vyvěšeno na dveřích školy a webových stránkách. Každé dítě má přiřazen unikátní kód. V případě přijetí během školního roku je rodič informován osobně.
- Vzdělávání v tomto stupni je ukončeno získáním Osvědčení o absolvování přípravného stupně se slovním hodnocením. Hodnocení dítěte probíhá formou širšího slovního hodnocení, které je formulováno ve smyslu pozitivní motivace a podpory osobnosti dítěte.
- Po ukončení docházky do PS ZŠS jsou děti zařazovány do nejvhodnější formy vzdělávání, vždy na základě vyšetření a doporučení školského poradenského zařízení a na základě rozhodnutí zákonných zástupců.

4 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence ve vzdělávání dětí jsou formulovány jako soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů.

4.1 Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit
- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

4.2 Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

4.3 Kompetence komunikativní

- ovládá řeč nebo vhodnou formu AAK, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, reaguje
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, AAK, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty, slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4.4 Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku
- je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

4.5 Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Úroveň kompetencí vyjadřuje výchovně vzdělávací přínos přípravného stupně ZŠS, tedy to, čím může přispět k výbavě dítěte, než zahájí povinné školní vzdělávání. Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a ani dospět nemůže. Nabízí však učitelům poměrně jasnou představu, kam směřovat a oč usilovat. Soubor klíčových kompetencí slouží tedy především k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření.

5 Vzdělávací obsah (výchovně-vzdělávací bloky)

Vzdělávací nabídka přípravného stupně je uspořádána do ucelených částí: integrovaných (výchovně-vzdělávacích) bloků. Tyto bloky jsou koncipovány tak, aby vycházely z přirozených vzdělávacích potřeb dětí, aby dětem umožnily nenásilnou cestou získávat poznatky z různých oblastí lidského života a ty pak uplatnit v praktickém životě a dalším učení. Zaměření bloků tedy vychází z přirozených potřeb dítěte, z jeho dosavadních zkušeností a ze skutečností, které jsou blízké jemu i jeho rodině. Náplní výchovně-vzdělávacích bloků se snažíme v přípravném stupni plnit tyto hlavní vzdělávací cíle, které vycházejí z RVP pro předškolní vzdělávání:

1. Rozvoj dítěte, jeho učení a poznávání.
2. Osvojení základních hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Získání osobnostní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Není povinností učitele veškerou plánovanou vzdělávací nabídku realizovat.

5.1 Oranžový blok

- **Ve škole**
  - poznat svou třídu, místo v šatně
  - bezpečně se pohybovat v areálu školy
  - znát své spolužáky, pedagogy, zaměstnance školy
  - reagovat na své jméno
  - respektovat pravidla třídy, pokyny dospělých
  - být kamarád a hrát si s ostatními dětmi
  - vyjádřit své potřeby slovně nebo prostřednictvím AAK
- **Bezpečně na cestách, dopravní prostředky**
  - znát přechod pro chodce, barvy semaforu
  - bezpečně se pohybovat v okolí školy, na chodníku, přecházet cestu
  - osvojit si vhodné a bezpečné chování mimo areál školy, v prostředcích městské hromadné dopravy
  - znát druhy dopravních prostředků
- **Ovoce a zelenina**
  - poznat základní druhy ovoce a zeleniny
  - poznat ovoce a zeleninu zrající na podzim
  - básničky a písničky o ovoci a zelenině
  - namalovat, modelovat a jinak výtvarně znázorňovat ovoce a zeleninu
  - poznat jejich chuť, vůni, barvu

- **Kouzelný podzim**
  - básničky a písničky o podzimu
  - volit vhodné oblečení s ohledem na počasí
  - charakteristika podzimu, sledovat změny v přírodě – venku, na obrázcích, v pohádkách
  - výtvarně znázorňovat počasí, podzim, podzimní témata
  - barvy podzimu: vyhledávat, poznávat, přiřazovat
- **Zvířata na podzim, zvířata v pohádkách**
  - poznávat zvířata volně žijící
  - básničky, písničky, pohybové hry o zvířatech
  - sledovat a znát pohádky se zvířátky z lesa
  - poznat a napodobovat zvuky zvířat
  - výtvarně znázorňovat volně žijící zvířata

5.2 Modrý blok

- **Anděl, čert a Mikuláš**
  - znát tradici návštěvy Mikuláše
  - rozeznávat mikulášské postavy na obrázcích, knížkách, v pohádkách
  - vybarvovat vhodnými barvami mikulášské omalovánky
  - básničky, písničky a říkadla pro Mikuláše
- **Advent a vánoční svátky**
  - dodržovat adventní a vánoční zvyky
  - vyrábět malé dárečky a přáníčka
  - pomáhat při pečení vánočního cukroví
  - zpívat vánoční koledy, vánoční básničky
  - zdobit vánoční stromeček, ozdobit si třídu
- **Paní zima**
  - charakteristika zimy
  - sledovat změny v přírodě – venku, na obrázcích, v pohádkách
  - výtvarně znázorňovat zimu a zimní témata, krmítko pro ptáčky
  - zvířátka v zimě, jak je správně krmit
- **Zimní sporty a zimní oblečení**
  - poznávat zimní sporty a sportovní potřeby k nim určené
  - pohybovat se na sněhu a hrát si ve sněhu
  - pojmenovat a vybrat vhodné zimní oblečení, správně jej oblékat
  - výtvarně znázorňovat základní zimní oblečení (čepice, rukavice, šála atd.)

- **Lidské tělo, zdraví a nemoc**
  - ukázat na sobě části těla, části obličeje
  - básničky a písničky s pohybovým doprovodem o našem těle
  - dodržovat základní hygienické návyky
  - zdravé a nezdravé potraviny
  - kreslit a výtvarně znázorňovat obličej, postavu, části těla

5.3 Zelený blok

- **Jaro je tady**
  - charakteristika jara a jarního počasí, sledovat změny v přírodě – venku, na obrázcích, v pohádkách
  - poznávat jarní květiny, vyhledávat na obrázcích, v přírodě
  - rozlišit květiny a stromy
  - básničky a písničky o jaru
  - výtvarně znázorňovat jaro, jarní květiny a znaky jara
  - vybrat vhodné oblečení dle počasí
- **Velikonoce**
  - lidové tradice a zvyky spojené s Velikonocemi
  - velikonoční básničky a koledy
  - barvit a zdobit vajíčka
  - vybarvovat velikonoční obrázky
- **Zvířátka a jejich mlád'ata**
  - poznávat domácí zvířata a jejich mlád'ata, správně je přiřazovat
  - poznávat a napodobovat zvuky zvířat, podle zvuků poznávat zvířata
  - básničky, pohádky a pohybové hry o zvířatech
  - správně vybarvovat obrázky zvířat, přiřazovat vhodné barvy
- **Moje rodina**
  - poznávat členy rodiny, rodinné vazby
  - jména rodičů, prarodičů, sourozenců
  - poznávat základní profese, zaměstnání rodičů
  - vyrábět přáníčko ke dni matek

5.4 Žlutý blok

- **Děti mají svátek**
  - jména kamarádů a pravidla slušného chování a vzájemné tolerance
  - vyjádřit pocity a nálady – slovně/AAK
  - vyrobit přání/dárek pro kamaráda

- **Těšíme se na léto**
  - charakteristiku léta a letního počasí, sledovat změny v přírodě – venku, na obrázcích, v pohádkách
  - výtvarně znázorňovat léto, letní počasí a letní témata

- **Letní sporty a hry**
  - znát venkovní sporty a hry spojené s létem a náčiní pro ně
  - bezpečnost při hrách a aktivitách o prázdninách
  - bezpečně se pohybovat na dětském hřišti
  - pravidla jednoduchých her

6 Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé výchovně-vzdělávací bloky jsou tvořeny tak, aby zasahovaly všechny vzdělávací oblasti, s tím, že některá oblast může převažovat, jiné se může blok dotýkat pouze okrajově.

6.1 Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Záměrem této oblasti je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

- **Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)**
  - uvědomění si vlastního těla
  - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
  - rozvoj a užívání všech smyslů
  - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
  - osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
  - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí
  - vytváření zdravých životních návyků a postojů

- **Vzdělávací nabídka (co pedagog dětem nabízí)**
  - lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti
  - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami nástroji, náčiním
  - zdravotně zaměřené činnosti (relaxační, dechová, protahovací cvičení)
  - hudební a hudebně pohybové hry
  - činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
  - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemoci a nezdravých návyků

- **Očekávané výstupy (co by dítě na konci předškolního období mělo dokázat)**
  - zachovat správné držení těla
  - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyb těla
  - ovládat dechové svalstvo
  - vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
  - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
  - zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické návyky
  - poznat základní části těla
  - mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

6.2 Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Záměrem je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

- **Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)**
  - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
  - rozvoj komunikativních dovedností, alternativní formy komunikace
  - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
  - posilování přirozených poznávacích citů
  - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
  - rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie
  - poznávání sebe sama
  - rozvoj schopnosti sebeovládání
  - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- **Vzdělávací nabídka (co pedagog dětem nabízí)**
  - artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy
  - vokální činnosti
  - komentování zážitků a aktivit
  - poslech pohádek, příběhů
  - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
  - rozlišování zvuků, užívání gest, AAK
  - přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte
  - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
  - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
  - smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj vnímání, zrakové a sluchové paměti, pozornosti
  - řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
  - estetické a tvůrčí aktivity

- výlety do okolí
  - činnosti zaměřené k poznávání lidských vlastností, pozorování, čím se lidé liší
  - dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad
  - činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- **Očekávané výstupy (co by dítě na konci předškolního období mělo dokázat)**
    - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
    - využívat formy AAK
    - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
    - vhodnou formou vyjadřovat samostatně a myšlenky, nápady, pocity
    - vhodnou formou odpovídat, hodnotit slovní výkony, reagovat
    - sledovat příběh, pohádku
    - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
    - využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
    - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
    - chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
    - řešit problémy, úkoly a situace
    - odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých
    - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje
    - rozhodovat o svých činnostech
    - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
    - byt citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

6.3 Dítě a ten druhý - oblast interpersonální

Záměrem je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

- **Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)**
  - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
  - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
  - rozvoj interaktivních a komunikativní dovedností verbálních i neverbálních
- **Vzdělávací nabídka (co pedagog dětem nabízí)**
  - verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
  - sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a aktivity
  - společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
  - aktivity podporující sblížení dětí
  - kooperativní činnosti ve skupině
  - hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- **Očekávané výstupy (co by dítě na konci předškolního období mělo dokázat)**
  - navazovat kontakty s dospělým
  - uvědomit si svá práva i povinnosti
  - respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky
  - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, apod.
  - chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi

6.4 Dítě a společnost - oblast sociokulturní

Záměrem je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- **Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)**
  - poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
  - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
  - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
  - rozvoj společenského i estetického vkusu
- **Vzdělávací nabídka (co pedagog dětem nabízí)**
  - běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
  - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí třídy a školy
  - účast na společných akcích
  - aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty v jednání lidí
  - aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění
- **Očekávané výstupy (co by dítě na konci předškolního období mělo dokázat)**
  - uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
  - pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
  - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
  - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
  - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojové odpovídajících situacích se podle této představy chovat
  - dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair play
  - zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami
  - zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

6.5 Dítě a svět – oblast environmentální

Záměrem je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí.

- **Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)**
  - seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
  - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
  - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
  - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
  - vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
  - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- **Vzdělávací nabídka (co pedagog dětem nabízí)**
  - přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody
  - aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci, městě
  - sledování událostí v obci, městě a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
  - poučení o možných nebezpečných situacích, jak se chránit, využívat praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
  - přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování změn v přírodě
  - práce s literárním textem, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
  - kognitivní činnosti
  - ekologicky motivované hravé aktivity
  - praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejich prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi

- **Očekávané výstupy (co by dítě na konci předškolního období mělo dokázat)**
  - orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
  - zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
  - vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
  - všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
  - pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

7 Evaluační systém

Systém evaluace přípravného stupně základní školy speciální je dán jejími specifiky. Zaměřuje se na pravidelnou analýzu vnějších a vnitřních determinantů.

7.1 Sebehodnocení dětí

- Hodnocení probíhá na závěr daných činností, kdy dítě dle svých možností hodnotí svou práci.
- Měřítkem hodnocení je především zájem dětí účastnit se programu a jejich chuť podílet se na jeho vytváření.
- Pedagogové vedou děti k vlastnímu hodnocení a vyjádření vlastního pocitu, čímž také získávají další podklady k poznání dítěte.
- Hlavní důraz je kladen především na činnosti týkající se sledování individuálních rozvojových pokroků dětí.
- Při sebehodnocení se dítě snaží vyjádřit co se mi daří/nedaří, co chci zlepšit/zlepšil jsem, co mě zajímá/mám rád.
- Sebehodnocení dětí je zařazeno do výchovně vzdělávacího procesu průběžně, způsobem přiměřeným věku a mentální úrovni dětí.
- Děti se vyjadřují slovně, symbolem, pomocí AAK.

7.2 Evaluace dětí

- Hodnocení každého dítěte je průběžné – zápisy a pohovory s rodiči, vedením školy a dle potřeby s pracovníky školského poradenského zařízení.
- Evaluace výchovně vzdělávacích výsledků je uskutečňována formou:
  - Hodnotících zprávy třídního učitele – čtvrtletně na pedagogické radě
  - Hodnocení portfolia/individuálně vzdělávacího plánu 2x ročně (pololetí, konec školního roku).
  - V pololetí a na konci školního roku dostávají děti Osvědčení se slovním hodnocením.
  - Vyhodnocování podpůrných opatření 1x ročně
  - Poznatky z konzultací s rodiči dle potřeby

7.3 Autoevaluace školy

- Oblasti autoevaluace:
  - Revize přílohy ŠVP pro PS
  - Podmínky ke vzdělávání, průběh vzdělávání, výsledky vzdělávání
  - Rozvoj materiální a personální úrovně
  - DVPP
  - Rozvoj vnitřních a vnějších vztahů instituce

- Nástroje autoevaluace
  - Hodnocení ve výroční zprávě – do 15.10. následujícího školního roku
  - Průběžná hospitační činnost během školního roku
  - Učící se skupiny, vzájemné návštěvy kolegů – celoročně
  - Hodnocení zaměstnanců – 1x ročně